

เรียนดนตรีไทย (จิม)

ครูเข็ม อภิภัทรวโรดม

สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร

แนะนำดนตรีไทย

สมัยสุโขทัย

1. ไตรภูมิพระร่วง (ฆ้อง ฉิ่ง ฉาบ กลอง พิณ ฯ)
"เสียงพาทย์ เสียงพิณ"
2. เปิดเสรีในการบรรเลง
3. วรรณกรรมทางด้านดนตรีไทย

สมัยอยุธยา

ดนตรีไทยสมัยอยุธยา

เป็นยุคสมัยที่บ้านเมืองต้องทำศึกสงครามอยู่เกือบตลอดเวลา ทั้งสงครามภายนอกและสงครามภายใน ดังนั้นการดนตรีไทยในสมัยนี้จึงยังไม่มีเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ได้รับแบบแผนจาก สมัยสุโขทัยมากนัก

วงปี่พาทย์ เครื่องห้า เครื่องดนตรีที่มีมาจากสมัยสุโขทัย คือ ปี่ใน ฉิ่ง วง ตะโพน กลองทัด และฉิ่ง ในสมัยอยุธยายังคงแบบเดิมไว้ทั้งหมด แต่ในช่วงปลายสมัยอยุธยา "ระนาด" ก็ได้เข้ามาเป็นเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์ เครื่องห้าและแม้จะมีระนาดเพิ่ม เข้ามาก็ตาม "วงปี่พาทย์เครื่องห้า" ก็ยังคงเรียกชื่อเดิมอยู่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

แนะนำดนตรีไทย

วงมโหรี เป็นวงดนตรีที่เกิดขึ้นสมัยอยุธยา มีผู้หญิงเป็นผู้บรรเลง สำหรับขับกล่อมพระมหากษัตริย์ให้ทรงพระเกษมสำราญ โดยการบรรเลงวงมโหรีในครั้งแรกมีผู้บรรเลงทั้งหมด 4 คน คือ

1. คนดีดพิณที่เรียกว่า กระจับปี่
2. คนสีซอสามสาย
3. คนตีทับ (โทน)
4. คนตีกรับพวง

แนะนำคนตรีไทย

สมัยรัตนโกสินทร์

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (ร.1 – ร.3)

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง (ร.4 – ร.6)

ปัจจุบัน (เริ่มต้น ร.7 – ปัจจุบัน)

วงดนตรีสมัยสุโขทัย

คนสีซอสามสาย

คนขับลำนำ

คนไกวบัณเฑาะว์

วงดนตรีไทยสมัยอยุธยา

วงดนตรีไทยสมัยอยุธยา

วงดนตรีสมัยรัตนโกสินทร์

วงดนตรีสมัยรัตนโกสินทร์ (วงเครื่องสาย)

วงเครื่องสายผสมปี่พาทย์
(บางทีก็เรียก วงปี่พาทย์ผสมเครื่องสาย)

กลองแขกตัวผู้

กรับเสภา

โหม่ง

กลองแขกตัวเมีย

ขลุ่ย

เพียงออ

ฆ้องวงใหญ่

ฉิ่ง

ฆ้องวงเล็ก

ขลุ่ยหลีบ

ระนาดเอก

ระนาดหุ้ม

ขอด้วง

ขออู้

จระเข้

เทพแห่งดนตรีไทย

พระปรคนธรรพ

พระวิษณุกรรม

พระปัญจสีขร

เทพที่ศักดิ์สิทธิ์ที่นักดนตรีไทยเคารพ

หัวไช่นพระพิฆเนศแทนสมมติเทพองค์พระพิฆเนศ ครู
เทพเจ้าแห่งศิลปะ เป็นเทพเจ้าแห่งความรู้ สติปัญญา
ศิลปศาสตร์ เป็นใหญ่เหนืออุปสรรคทั้งมวล และเป็น
เทพผู้อยู่เหนือการรณา แต่งหนังสือ

เทพที่ศักดิ์สิทธิ์ที่นักดนตรีไทยเคารพ

หัวขोनพระภรตฤาษีแทนสมมติเทพองค์ พระภรต
ฤาษี ครุเทพเจ้าแห่งการนาฏศิลป์ เป็นผู้แต่งคัมภีร
ภารตนาฏยศาสตร์ เป็นผู้จดจำทำรำจากพระพรหม
นำไปสอนโอรสทั้ง ๑๐๐ คน เพื่อให้ไปเผยแพร่ยัง
โลกมนุษย์

พิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ - ดนตรีไทย

ครูที่เป็นเทพ

ครูที่เป็นฤๅษี

ครูที่เป็นมนุษย์

เครื่องดนตรี ส่วนสำคัญในการเรียน
ดนตรีไทย

การเรียนรู้ดนตรีไทย

- **สิ่งแรก** ต้องรู้บทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีแต่ละเครื่อง เช่น จะเข้ เป็นตัวประสานเดินทำนองให้สนุกสนาน ฆระนาตช่วยเสริมให้หนักแน่นเป็นผู้นำ ฯลฯ
- **สอง** รู้จังหวะ ช้า เร็ว หรือปานกลาง คนเราเมื่อเกิดมาพอโตขึ้น รู้จักการตบมือ ถือว่าเขามีจังหวะในตัวเองแล้ว พอมาเรียนก็มาฝึกเพิ่มเติม
- **สาม** รู้ว่าตนเองชอบหรือไม่ ชอบอะไร บางคนฝัน เช่น เห็นว่าซิม น่าสนใจ อยากจะเรียนบ้าง แต่ตนเองไม่ชอบ และเรียนไป แล้วไม่รู้เอาไปทำอะไร ไม่มีเป้าหมายเรียนไปแล้วจะทำให้เป็เครื่องดนตรีไทยมีหลายประเภท การที่จะเลือกเรียนดนตรีไทยให้เหมาะกับตัวผู้เรียน ต้องมีเทคนิคหรือมีวิธีการ เช่น ผู้เรียนถ้าเป็นคนรำเริง สนุกสนาน ชอบเคาะ ๆ นิสัยค่อนข้างหนัก ก็ไปตีฆ้อง ฆระนาต จะรู้สึกสนุกสนาน คนไหนเรียบร้อยมีสมาธิ และเป็นคนขยันก็ไปสีซอ ดีดจะเข้ เป็นคนสุขุมจะเล่นเครื่องประเภทนั้น